

RIIHIMÄEN KAUPUNGIN ELINKEINOPOLITIikka

Riihimäen kaupunki

Hallinto- ja konsernipalvelut

Eteläinen Asemakatu 2

11130 Riihimäki

Kaupunginvaltuusto hyväksynyt 19.3.2018 § 28

ELINKEINOPOLITIIKKA

1. Taustaa

Riihimäen kaupunginvaltuusto hyväksyi 8.6.2015 Riihimäen elinkeinostrategian vuosille 2015-2019. Elinkeinostrategiassa määriteltiin Riihimäen elinkeinopoliittinen visio seuraavasti:

Riihimäki on suosittu yritysten sijaintipaikka, jossa yhdistyy

- Hyvä työvoiman saatavuus,
- Hyvä koulutustarjonta,
- Maan paras logistinen sijainti,
- Hyvä tonttitarjonta ja
- Maan parhaiten yritykset huomioiva kunnallinen toimintakulttuuri

Visiona oli myös tehdä Riihimäestä tunnettu korkean teknologian ja osaamisintensiivisten yritysten sijaintipaikkana.

Elinkeinopoliittisista palveluista, uusien yritysten hankinnasta, yritystilojen käyttöasteen lisäämisestä ja uusien rakennuttamisen aktivoinnista vastaa Riihimäen Tilat ja kehitys Oy (RTOY). Yhtiön keinovalikoimassa on toimitilojen rakennuttaminen, tonttien ja toimitilojen myynti ja vuokraaminen, sekä laajat tuotteistetut sijoittumispalvelut (riihimäelle.fi). RTOY vastaa myös osaltaan Riihimäen seudun markkinoinnista sekä osallistuu kaupungin edunvalvontaan. Yritysten ja yrittäjäksi aikovien perusneuvontapalveluista Riihimäellä vastaa ylikunnallinen Yritysvoimala Oy, joka on RTOY:n osakkuusyhtiö. Ylikunnallisesti hoidetaan tehtävät, joissa ei synny kilpailutilanteita kuntien välillä.

Työpaikkojen määrä Riihimäellä oli 2015 lähes sama kuin vuonna 2005. Vuodesta 2008 alkanut talouden yleinen taantumavaihe on ollut haasteellista aikaa Riihimäen työpaikkakehityksen kannalta, mutta 2017 on nähtävissä talouden kääntyminen kasvuun.

TEM:n työvoimatilastojen mukaan Riihimäen työllisyyskehitys on ollut erittäin myönteistä. Kun vielä 2006 Riihimäen työttömyysaste oli 3,5 % -yksikköä maan keskiarvoa huonompi, on se 2017 kesäkuussa 1,4 % -yksikköä maan keskiarvoa parempi. Riihimäen työpaikkaomavaraisuus oli laskussa vuoteen 2013 saakka, jolloin se oli 88,55 % mutta on sen jälkeen ollut nousussa.

2. Tavoitetila 2030

Keskeinen elinkeinopolitiikan tavoite on työpaikkojen määrän kasvattaminen. Tavoitteena on kasvattaa työpaikkamäärää jatkossa Kanta-Hämeen ja valtakunnallista keskiarvoa nopeammin. Tavoitteena on luoda vuosittain vähintään 50 uutta yritystyöpaikkaa, joista vähintään 30 RTOY:n aktiivisin toimenpitein. Elinkeinopolitiikan välillisenä tavoitteena on kasvattaa verotulokertymää kasvattamalla yhteisö- ja kiinteistöverokertymää. Välillisenä tavoitteena on myös vaikuttaa työpaikkakehityksen avulla positiivisesti Riihimäen asukaslukuun ja tuloverokertymään sekä työllisyysasteeseen.

Elinkeinopolitiikan tavoitetila 2030 on yrittäjähenkinen Riihimäki, joka tunnetaan maan parhaiten yritykset huomioivasta kunnallisesta toimintakulttuuristaan.

Yritysalueiden kehittäminen jatkuu ja vuonna 2030 yritysalueita on Riihimäelle toteutunut erityisesti 3-tien varteen merkittävästi tämänhetkistä enemmän. Isoja yrityshankkeita varten Riihimäelle on tarjottavana ainakin yksi kaavoitettu uusi yli 100ha suuruinen yritystontti. Riihimäki on keskeinen solmukohta niin raide- kuin maantielogistiikankin osalta.

Riihimäki saa myös kasvavan osan Suomeen sijoittuvista ulkomaisista investoinneista, ja Suomen kasvukäytävä - Growth Corridor Finland on tunnettu maan rajojen ulkopuolella. Riihimäellä on kehittyvä ja opiskelijoita valtakunnallisesti houkutteleva merkittävä korkeakoulun toimipiste.

Uusien yritysten hankinnassa keskeisiä toimialoja on cleantech: Riihimäen kiertotalouskylästä on 2030 kehittynyt kansainvälisesti tunnettu, ja sen toiminta on entisestään laajentunut kierrätysjakeiden jatkojalostukseen ja hukkalämmön tehokkaampaan hyödyntämiseen.

Moderni robotiikkaa hyödyntävä tuotantotoiminta laajentuu Riihimäellä hyvän osaajien saatavuuden, logistisen sijainnin ja katkeamattoman teollisen perinteen johdosta. Riihimäki tunnetaan 2030 myös uusista toimialoista, datakeskuksista ja IoT:stä (esineiden internet). Luovien alojen liiketoiminta on laajentunut ja vakiintunut merkittäväksi osaksi Riihimäen julkista profiilia.

3. Elinkeinopolitiikan rooli tavoitetilan saavuttamisessa

3.1. Visio

Visio	Elinkeinopolitiikan rooli
Riihimäellä kaiken toiminnan lähtökohtana on asukkaiden ja yritysten hyvinvointi.	Elinkeinopolitiikallaan Riihimäki pyrkii Riihimäellä toimivien yritysten toiminta-edellytysten kehittämiseen ja yritysten menestymiseen sekä aktivoi niitä kasvamaan ja työllistämään.
Riihimäki tunnetaan ennakkoluulottomana yritysten, kulttuurin ja teknologian kotikaupunkina, jonka vahvuutena on robotiikkaan ja teatteriin erikoistunut koulutus.	Riihimäen elinkeinopolitiikka on ennakkoluulotonta, luovaa, nopeaa ja rohkeaa. Elinkeinopolitiikka tukee robotiikkaan ja teatteriin liittyvän liiketoiminnan kehittämistä.
Tiiviin kaupunkirakenteen sekä vahvan kiertotalous-osaamisen johdosta Riihimäki kehittyi pienimmän hiilijalanjäljen kaupunkina.	Elinkeinopoliittisilla toimilla vahvistetaan asumisen ja yritystoiminnan kasvua keskustan ja asemanseudun alueella, jotta mahdollisimman moni voisi asua ja toimia ekotehokkaasti Riihimäen vilkkaan rautatieaseman läheisyydessä. Kiertotalouskylän kehittymistä maan kiertotalouden lippulaivana tuetaan.

Riihimäellä kohtaat hämäläisen luonnon ja metropolialueen läheisyyden.	Elinkeinopolitiikalla mahdollistetaan luonnonläheisen asumisen ja modernin yritystoiminnan yhdistäminen. Ainutlaatuinen eräklusteri on merkittävä osa Riihimäen imagoa.
--	---

3.2 Strategiset päämäärät

Elinkeinoelämän ja osajien kohtaamispaikka	Elinkeinopolitiikan rooli RTOY ottaa kokonaisvastuun strategisen päämäärän saavuttamisesta.
Sijainti Metropolialueella ja Suomen Kasvukäytävällä luo menestysperustaa yrityselämälle.	Elinkeinopolitiikassa huomioidaan Riihimäen ainutlaatuinen sijainti metropolialueella ja keskellä Suomen Kasvukäytävää. Suomen Kasvukäytävä on teemana erityisesti kansainvälisessä markkinoinnissa. Hyvä työvoiman saatavuus keskellä Suomen suurinta työssäkäyntialuetta Kasvukäytävällä on tulevaisuudessa keskeinen tekijä uusien yritysten hankinnassa.
Kaupungin aktiivisuus yritysten ja oppilaitosten toimintaedellytysten kehittämisessä ja uusien yritysten hankinnassa kasvattavat yritysten määrää Riihimäellä.	RTOY houkuttelee yrityksiä Riihimäelle järjestelmällisellä ja proaktiivisella markkinointi- ja myyntitoiminnallaan, jossa hyödynnetään yhtiön aktiivista roolia Riihimäen toimitilamarkkinoilla. RTOY toimii aktiivisesti rajapintana yritysten, oppilaitosten (HAMK, Hyria, HAMI ja Sykli) ja työllisyydenhoidon kanssa.
Tulevaisuudessa merkittävä osa pendelöijistä voi tehdä töitä Riihimäellä.	Pendelöijät ovat merkittävä työvoima-reservi riihimäkeläisille yrityksille ja tänne sijoittuville. Myös etätömahdollisuuksien lisääntyminen lisää Riihimäen houkuttelevuutta asuinpaikkana.

Asukkaiden arjen ja vapaa-ajan kohtaamispaikka	Elinkeinopolitiikan rooli
Riihimäellä on maakunnan aktiivisimmat ja tyytyväisimmät asukkaat.	Elinkeinopolitiikka parantaa asukastyytyväisyyttä luomalla Riihimäelle työpaikkoja ja tuomalla kaupunkiin yrityksiä, jotka tarjoavat asukkaille uusia palveluita. RTOY pitää omalta osaltaan huolta kaupungin houkuttelevuudesta. Tähän sisältyvät keskustan ja asemanseudun urbaanien palveluiden kehittämisessä sekä kiinteistökehityshankkeissa mukana toimiminen.

<p>Kaupungin vireät kulttuuri- ja liikuntapalvelut sekä monipuoliset koulutus-mahdollisuudet houkuttelevat uusia asukkaita ja parantavat asukkaiden hyvinvointia ja tyytyväisyyttä.</p>	<p>RTOY keskittää erityistä huomioita sellaisten yritysten hankkimiseen Riihimäelle, jotka monipuolistavat yksityistä palvelutarjontaa kulttuuri-, liikunta-, koulutus-, hyvinvointi- ja vapaa-ajanpalveluiden alueella.</p>
<p>Erilaisten ihmisten kohtaamisissa syntyy uudenlaista luovaa kulttuuria ja yhteisöllistä toimintaa.</p>	<p>Erityisesti luovan alan ja korkean teknologian, sekä muun erikoisosaamista vaativan yritystoiminnan rajapinnoissa syntyy mahdollisuuksia luoda erityistaitoja yhteen saattamalla uusia innovaatioita.</p>

4. Osallistaminen

Riihimäen elinkeinopolitiikan työstämiseen on osallistettu Riihimäen yritykset sekä suoraan, että heidän etujärjestöjensä Riihimäen yrittäjät ry:n ja Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarin välityksellä. Lisäksi mukaan osallistettuja tahoja ovat alueen oppilaitokset: HAMK, HAMI, Hyria Koulutus ja Suomen Ympäristöopisto Sykli sekä kaupungin organisaatiosta erityisesti kaavoitus, tontti- ja karttapalvelu ja tilapalvelu.

Osallistaminen elinkeinopolitiikan luomiseen ja päivittämiseen on tapahtunut järjestämällä sidosryhmille workshop-tapahtumia, joissa politiikkaohjelmaluonnosta käsitellään. Osallistaminen elinkeinopolitiikan päivittämiseen tapahtuu ohjelman seurannan yhteydessä elinkeinoelämän neuvottelukunnassa.

5. Tavoitetilan saavuttamisen edellyttämät muutokset ajattelussa ja toimintakulttuurissa

Riihimäen toimintakulttuuri on kehittynyt jo voimakkaasti tavoitetilan suuntaan viime vuosikymmenten aikana. Tässä kappaleessa mainitut asiat ovat jo miltei poikkeuksetta osa kaupungin toimintakulttuuria.

Yritykset huomioiva toimintakulttuuri tarkoittaa konsultatiivista, neuvovaa otetta rakennusvalvonnassa, kaavoituksessa, ympäristönsuojelussa ja tontti- ja kiinteistönmuodostuspalveluissa sekä muissa yritysytymyksiä omaavissa palveluissa. Yritysten kanssa asioidaan kaupungin arvojen mukaisesti, ripeästi, rohkeasti ja reilusti.

Peruseriaatteina tulee olla, että kaupungin toiminta ei aseta yrityksiä eriarvoiseen asemaan eikä hankaloita yhdenkään yrityksen toimintaedellytyksiä Riihimäellä ilman erityisen painavaa syytä. Yritysten palveluiden hyödyntämistä kaupungin palvelutuotannossa arvioidaan rohkeasti. Palveluiden kilpailutukset tehdään tasapuolisesti ja reilusti.

Kaupungin asiakaspalvelutehtävissä oleville järjestetään myyntikoulutusta. Yritysyhteyksissä tukena käytetään asiakashallintajärjestelmää.

Kaupungin tehtävänä ei ole arvioida eri toimialojen kilpailutilannetta tai työvoimatilannetta siitä näkökulmasta, että jollekin toimialalle ei toivottaisi uusia yrityksiä. Kaikkien lain sallimaa liiketoimintaa harjoittavien yritysten mahdollisuuksia sijoittua Riihimäelle edistetään poikkeuksetta.

Ympäristöhaittoja aiheuttavien yritysten sijoittumisessa otetaan huomioon muiden ympäristönäkökulmien ohella asukkaille aiheutuvien haittojen minimointi, mutta tällaistenkin yritysten sijoittumista ja toiminnan kehittämistä kaupungissa edistetään.

6. Tavoitetilan saavuttamisen edellyttämät toiminnan muutokset, taloudelliset vaikutukset ja vastuut

Kaupunkistrategian kärkihankkeista yksi on "RTOY:n vahvan kehittäjäroolin laajentaminen". Tämän kärkihankkeen sisältönä on, että RTOY sijoittaa jatkossa osan tuloksestaan kaupungin kehittämisen kannalta keskeiseksi koettujen ongelmien ratkaisuun. Tällaisiin tehtäviin lukeutuu kaupungin markkinointi, johon kaupungin markkinointi- ja viestintäpäällikön johdolla kehitellään uusi kaupunkikonsernin toimintamalli yhdessä RTOY:n ja Riihimäen Messut Oy :n kanssa. Tavoitteena on satsata markkinointiin RTOY:n toimesta rahallista panosta 50.000 - 100.000 euroa / vuosi. Tämä rahoitus voidaan käyttää osittain Riihimäen seutumarkkinointiin yhdessä naapurikuntien kanssa.

Lisäksi satsauksia tehdään myös muihin kehitysprojekteihin 20.000 -100.000 euroa /vuosi. Tällaisia voivat olla hankerahoitukset Riihimäen kampusalueella tapahtuvan tutkimus- ja kehitystoiminnan kehittämiseen tai kasvukäytävän kehittämishankkeisiin sekä keskustan vetovoimaisuutta lisäävät toimenpiteet, kuten tapahtumien järjestäminen keskustassa.

RTOY ottaa aktiivisemmän roolin työllisyydenhoidossa. Yritysten yhteydenpitoa kaupungin suuntaan helpotetaan keskittämällä se RTOY:n hoidettavaksi yhden luokun periaatteen pohjalta.

RTOY voi tehdä toimitilainvestointien ohella myös muita tuottavia investointeja, joilla tuetaan monipuolisen asuntokannan kehittymistä Riihimäellä. Investoinneissa suositaan ppp (private public partnership) -toimintamallia, jossa RTOY toimii investorina yhdessä yksityisten toimijoiden kanssa vipuvaikutuksen saamiseksi sijoittamilleen panoksille. Kaikkien investointien tulee olla kannattavia ja RTOY ei suosi hankkeissa ketään yksityistä kumppania, vaan hankkeisiin tarjotaan osallistumismahdollisuutta kaikille halukkaille, ja RTOY toimii hankkeissa samalla riskillä ja tuotolla kuin yksityiset kumppanit.

7. Seuranta ja raportointi

Elinkeinopolitiikan toteutumista seurataan samoilla mittareilla kuin kaupunkistrategian strategista päämäärää "Elinkeinoelämän ja osaajien kohtaamispaikka".

Mittarit ovat työpaikkakehitys, veropohjan kehitys, yritystytyväisyys ja työpaikkaomavaraisuus.

Elinkeinopolitiikan seuranta suorittaa elinkeinoelämän neuvottelukunta, jossa on edustajat Riihimäen kaupunginhallituksesta, RTOY:stä, Yritysvoimala Oy:stä, HAMK:sta, Hyria Koulutus Oy :stä, Riihimäen Yrittäjät ry:stä sekä Riihimäen-Hyvinkään Kauppakamarista ja Riihimäen suurimpien yritysten edustajat.

